

Karvasoluleukemia

Lääkärikirja Duodecim

8.6.2022

Veritautien erikoislääkäri Minna Lehto

- Yleistä
- Karvasoluleukemian oireet
- Karvasoluleukemian toteaminen
- Karvasoluleukemian hoito
- Ehkäisy
- Kirjallisuutta

Keskeistä

- Karvasoluleukemia on harvinainen aikuisilla esiintyvä imusolujen syöpäsairaus.
- Karvasoluleukemia todetaan usein oireettomassa vaiheessa.
- Lääkehoitoa suositellaan, jos sairaus aiheuttaa oireita tai esimerkiksi huonontaa huomattavasti veriarvoja.
- Hoito tehoaa yleensä hyvin.

Yleistä

Karvasoluleukemian nimi johtuu tautisolujen erityisestä ulkonäöstä mikroskoopilla katsottuna. Sairaiden imusolujen ulkoreunan repaleiset ulokkeet muistuttavat karvoja.

Harvinaiseen karvasoluleukemiaan sairastuu vuosittain 10–20 suomalaista. Sairastuneiden keski-ikä on noin 50–55 vuotta. Karvasoluleukemia on yleisempi miehillä kuin naisilla.

Karvasoluleukemia on imusolujen, B-lymfosyyttien, syöpäsairaus, jossa tautisoluja on yleensä luuytimessä, pernassa ja veressä. Tauti on tavallisesti hitaasti etenevä ja hyväennusteinen. Erään raportin mukaan yli 90 % karvasoluleukemiaa sairastavista potilaista elää vähintään yhdeksän vuotta taudin toteamisen jälkeen.

Karvasoluleukemian oireet

Karvasoluleukemia todetaan usein oireettomassa vaiheessa, kun muun syyn vuoksi otetuissa verikokeissa huomataan poikkeavat verisoluarvot ja päädytään tekemään lisäselvittelyjä.

Karvasoluleukemiasta johtuva anemia voi aiheuttaa väsymystä. Monilla potilailla perna on selvästi suurentunut ja osalla potilaista on siksi painontunnetta ylävatsalla. Imusolmukkeiden suureneminen on paljon harvinaisempaa. Karvasoluleukemia heikentää elimistön puolustusta ja siksi potilailla voi olla harvinaisempienkin mikrobien eli pieneliöiden aiheuttamia sairauksia.

Karvasoluleukemian toteaminen

Karvasoluleukemian jäljille päästään useimmiten [anemian](#), [trombosytopenian](#) (verihiutaleiden vähäisen määrän) ja valkosolujen vähäisen määrän vuoksi tehdyissä tutkimuksissa. Verikokeiden lisäksi otetaan [luuydinnäyte](#) ja tehdään vatsan ultraäänitutkimus tai tietokonekerroskuvaus. Karvasoluleukemiassa luuytimeen kertyy sidekudosta, minkä vuoksi imunäytteen saaminen luuytimeestä voi olla vaikeaa. Tällöin

riittää, että luuytimestä otetaan biopsia eli koepala.

Karvasoluleukemian hoito

Karvasolukemiapotilaalle suositellaan lääkohoitoa, jos tautiin liittyy tulehdustaipumus, huomattavan suuri perna tai huomattavan alhaiset veriarvot. Hoitona käytetään nykyään useimmiten kladribiini-nimistä solunsalpaajaa suoneen tai ihon alle annettuna 5–7 peräkkäisenä päivänä. Verisoluarvot saattavat pienentyä hoidon jälkeen, mutta alkavat korjaantua muutaman viikon kuluttua. Hoidolla on saavutettu erinomaisia tuloksia, sillä veriarvot saadaan normaaleiksi ja perna pienenemään 75–95 %:lla potilaista.

Tauti uusiutuu osalla potilaista ajan myötä. Tavallisesti tähän kuluu useita vuosia. Taudin uusiessa hoitona voidaan käyttää uudestaan kladribiinia tai pentostatiinia, joiden lisäksi saatetaan harkita myös rituksimabin käyttämistä. Myös muita lääkevaihtoehtoja saatetaan harkita.

Pienellä osalla potilaista on karvasoluleukemian variantti eli muunnos, jossa yllä mainitut hoidot tehoavat huonommin kuin taudin tavallisessa muodossa.

Ehkäisy

Sairauteen ei tunneta ehkäisyä.

Aiemmat kirjoittajat: Veritautien erikoislääkäri Jonna Salonen

Artikkelin tunnus: dlk01163 (003.022)

© 2022 Kustannus Oy Duodecim